

การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

Board Participation in School Management under the Office of Loei Primary Education Service Area 2

ศิริมาถ แสหน่งค้อ^{1,*}, บุญช่วย ศิริเกษ² และภารดี คำมา²
Sirinath Saenbungkor^{1,}, Boonchuay Sirikase² and Paradee Kamma²*

ABSTRACT

This research was objectively purposed to study the basic education institute board's participation of school administration under Loei Primary Education Service Area Office 2, Phluang District, Loei Province. It was divided into four aspects: academic, budget, personnel and general information, as well as, to compare the basic education institute board's participation in four aspects, according to the school size, education, occupation and the type of board. The research had the population of 170 members of the basic education institute board under Loei Primary Education Service Area Office 2, and 118 members were selected as samples by the rating scale questionnaires with a reliability coefficient of 0.8420, and statistically analyzed by the statistic package in terms of frequency distribution, percentage, arithmetic mean, standard deviation, Cronbach's alpha coefficient, the paired T-test and one-way analysis of variance (ANOVA) with F-test.

The basic education institute board's participation of administration was found at the highest level in terms of general administration, and at a high level in terms of academic, budget and personnel administrations. The comparison of the basic education institute board's participation of administration was found to be overall indifferent at a statistically significant level 0.05. Whereas, the comparison of the basic education institute board's participation of administration, according to the school size, education, occupation and the type of board, was found to be overall indifferent at a statistically significant level .05.

Keyword: Basic Education Institute Board, Participation of Administration

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, เลข 42000

M.Ed. Student in Educational Administration Program, Mahamakut Buddhist University, Loei 42000, Thailand

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, เลข 42000

Department of Management Studies Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Loei 42000, Thailand

* Corresponding author, e-mail: sirinat.th@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กรณีศึกษา อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนใน 4 ด้านนั้น จำแนกตามขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา อาชีพและประเภทกรรมการ มีประชากร จำนวน 170 คน กลุ่มตัวอย่าง 118 คน โดยใช้แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่าที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.8420 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา การทดสอบที (t-test) และ การทดสอบเอฟ (F-test) ผลการวิจัย พบว่า

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในอำเภอภูหลวง จังหวัดเลย มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา อาชีพ และ ประเภทกรรมการ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมในการบริหาร

บทนำ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 กำหนดให้ สถานศึกษา ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตาม มาตรา 34 (2) เฉพาะโรงเรียน มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่มุ่งหวังจะยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ โดยกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง

การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน โดยทั่วไป พบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิ ในฐานะเป็นกรรมการสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาก็ตาม บุคคลเหล่านี้มีบทบาทเพียงเล็กน้อย เป็นเพียงกรรมการที่ปรึกษาหรือรับทราบการดำเนินงานของสถานศึกษาเท่านั้น ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา การกำหนดหลักสูตร แบบเรียน และการจัดการเรียนการสอน ทำให้การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นและตัวผู้เรียน จะมีอยู่บ้างในรูปของการช่วยเหลือแรงงาน เงิน วัสดุ ครุภัณฑ์การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากกว่าการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมติดตามผล ซึ่งถือว่าเป็นจุดอ่อนของระบบคณะกรรมการทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับโรงเรียนซึ่งเป็นระดับที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กรณีศึกษา อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย เพื่อปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาการศึกษาด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพ บังเกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กรณีศึกษา อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กรณีศึกษา อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย จำแนกตามขนาดโรงเรียน คุณวุฒิการศึกษา อาชีพและประเภทกรรมการ

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กรณีศึกษา อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ขนาดโรงเรียน
 - 1.1 ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 300 คน)
 - 1.2 ขนาดใหญ่ (นักเรียนเกินกว่า 300 คน ขึ้นไป)
2. คุณวุฒิการศึกษา
 - 2.1 ไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
 - 2.2 สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย
3. อาชีพ
 - 3.1 รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
 - 3.2 รับจ้างรายเดือนหรือรายวัน (รวมถึงพนักงานบริษัทห้างร้าน)
 - 3.3 เกษตรกรรมและอื่นๆ
4. ประเภทกรรมการ
 - 4.1 ครูและผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - 4.2 ผู้ปกครองและศิษย์เก่า
 - 4.3 ผู้แทนองค์กรชุมชนและอปท.
 - 4.4 ผู้ทรงคุณวุฒิและพระภิกษุ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารตามภารกิจของสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารวิชาการ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารทั่วไป

วิธีการดำเนินงาน

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2 ในอำเภอภูหลวง จังหวัดเลย ซึ่งจากสถิติใน ปีการศึกษา 2557 มีจำนวนประชากร 170 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

จากประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 170 คน ผู้วิจัยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) เป็นเกณฑ์ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 คน และเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายไปตามสัดส่วนของประชากรในสถานศึกษาแต่ละขนาดผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่ม ตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประเภทของคณะกรรมการ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาแต่ละขนาด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ลักษณะเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ลักษณะแบบปลายเปิด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโดยกำหนดข้อคำถามเกี่ยวกับ ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา อาชีพ และประเภทกรรมการ ได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบกลับกรอง

2. การสร้างแบบสอบถามตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 การสร้างข้อคำถาม สร้างแบบสอบถาม(ข้อคำถาม) ครอบคลุมขอบเขตและกรอบนิยามศัพท์ของตัวแปรตาม ได้ข้อคำถามแยกเป็น 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 50 ข้อ และตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2 การตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหา เสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบและประเมินค่าความตรงเชิงเนื้อหา(Content validity) และความเหมาะสม นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและประเมินค่าโดยผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 63) แล้วตรวจสอบความถูกต้องและคัดเลือกข้อที่ใช้ได้ (มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป) ซึ่งแบบสอบถามการวิจัยฉบับนี้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 พร้อมทั้งปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.3 การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนชุมชนวังสะพุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.8420

2.4 การสร้างแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด เกี่ยวกับแนวทางในการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือคือ แบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 118 ชุด และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติความถี่และร้อยละ
2. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา อาชีพ ประเภทกรรมการ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที ค่าเอฟ ความถี่

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 กรณีศึกษา อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ในอำเภอภูหลวง จังหวัดเลย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 คน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กในสถานศึกษา จำนวน 100 คน (คิดเป็นร้อยละ 84.70) เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 18 คน (คิดเป็นร้อยละ 15.30) มีวุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 40 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.90) สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 78 คน (คิดเป็นร้อยละ 66.10) มีอาชีพข้าราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน 46 คน (คิดเป็นร้อยละ 39.00) รองลงมาคือรับจ้างรายเดือนหรือรายวัน (รวมถึงพนักงานบริษัทห้างร้าน) จำนวน 40 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.90) น้อยที่สุดคือเกษตรกรและอื่นๆ จำนวน 32 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.10) ครูหรือผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 44 คน (คิดเป็นร้อยละ 37.30) รองลงมาคือผู้แทนองค์กรชุมชน หรือ อปท. จำนวน 30 คน (คิดเป็นร้อยละ 25.40) รองลงมาคือผู้ปกครองหรือศิษย์เก่า จำนวน 27 คน (คิดเป็นร้อยละ 22.90) และน้อยที่สุดคือผู้ทรงคุณวุฒิหรือพระภิกษุ จำนวน 17 คน (คิดเป็นร้อยละ 14.40)

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารโรงเรียน ภาพรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉพาะด้านการบริหารทั่วไปมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ การบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการและการบริหารงบประมาณ

3 สรุปการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วม เป็นรายข้อหรือรายประเด็น พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เฉพาะ ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการลงโทษนักเรียนและการได้ติดตามรายงาน สอดส่องดูแลนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้ออื่นๆ ไม่มีความแตกต่าง

3.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน คือด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วม เป็นรายชื่อหรือรายประเด็น พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลายและสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เฉพาะด้านการวางแผนและพิจารณาให้ความเห็นชอบการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนข้ออื่นๆ ไม่มีความแตกต่าง

3.3 จำแนกตามอาชีพ ในโรงเรียน ที่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ รับจ้างรายเดือน หรือรายวัน (รวมถึงพนักงานบริษัทห้างร้าน) และเกษตรกรกรรมและอื่นๆ มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน คือด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วม เป็นรายชื่อหรือรายประเด็น พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ รับจ้างรายเดือน หรือรายวัน (รวมถึงพนักงานบริษัทห้างร้าน) และเกษตรกรกรรมและอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เฉพาะให้คำแนะนำในการจัดทำเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน การตรวจสอบการจัดทำบัญชีการเงินและพัสดุของสถานศึกษา การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากร การติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากร ด้านคุณธรรมจริยธรรม การให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะในการจัดทำงบประมาณ ด้านการวางแผนและพิจารณาให้ความเห็นชอบการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกัน ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกข้อ

3.4 จำแนกตามประเภทกรรมการ ในโรงเรียนที่มีประเภทกรรมการครูและผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชนและอปท. ผู้ทรงคุณวุฒิ และพระภิกษุ มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ในภาพรวมและรายด้าน ส่วนการมีส่วนร่วม เป็นรายชื่อหรือรายประเด็น พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่มีประเภทกรรมการครูและผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชนและอปท. ผู้ทรงคุณวุฒิ และพระภิกษุ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกข้อ

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กรณีศึกษา อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ

ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในอำเภอภูหลวง จังหวัดเลย มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในอำเภอภูหลวง จังหวัดเลย มีความตระหนักในด้านการบริหารวิชาการ เห็นความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ต้องการเห็นเด็กนักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ จึงมีส่วนร่วมเสนอแนะ การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้คำแนะนำการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา จัดหาและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย และมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน

การจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในอำเภอภูหลวง จังหวัดเลย มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมากทุกข้อ อาจเนื่องมาจาก การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ด้านการบริหารงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหาร ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ด้านงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษา ระดับการศึกษามากกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายมีความเข้าใจด้านงบประมาณมากกว่า

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมากทุกข้อ อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีการดำเนินการตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด โดยการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรในการทำผลงานเพิ่ม

วิทยฐานะ ส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม และร่วมวางแผนอัตรา กำลังและกำหนดตำแหน่งของบุคลากร สอดคล้องกับเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ด้านการบริหารงานบุคคล ว่ามีขอบข่าย คือ การปฏิบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงส่งผลให้ด้านการบริหารงานบุคคล มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร ในการบริหาร ด้านการบริหารทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา และการสนับสนุนช่วยเหลือเด็กขาดแคลนและด้อยโอกาส หรือมีความสามารถพิเศษ ให้เรียนจบหลักสูตร อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำนึกและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยถือหลักการบริหารการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้บุคคลทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยทุกฝ่ายต้องสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตน เช่น การให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนการจัดนโยบายแผนพัฒนาการศึกษา และแผนการจัดกิจกรรมให้บริการแก่ชุมชนของสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษา รวมทั้งร่วมกิจกรรมวันสำคัญชาติ ศาสนา ที่สถานศึกษาและชุมชนจัดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะหลัก 2 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ 2) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบจากงานการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ศึกษากรณี อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย มีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ดังนี้

1.1 โรงเรียนควรจะเป็นโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนร่วมในเรื่องการจัดหาและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียน การสอนที่ทันสมัย

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรจะให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานบัญชีการเงินและพัสดุของสถานศึกษาในโรงเรียน

1.3 โรงเรียนควรจะเป็นโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน ควรจะมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งของบุคลากร

1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหน้าจะเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนช่วยเหลือเด็กขาดแคลนและด้อยโอกาส หรือมีความสามารถพิเศษ ให้เรียนจบหลักสูตร ในโรงเรียน ให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กรณีศึกษา อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน เพื่อเจาะลึกถึงสาเหตุการแก้ไขปัญหา และปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติงาน

2.2 ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบในการสร้างเครือข่ายระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างโรงเรียนที่จัดการสอนระดับประถมศึกษา กับโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมและมัธยมต้นว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

2.4 ควรมีการศึกษา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่3). กรุงเทพฯ :คุรุสภาลาดพร้าว. บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.